

Landskap: *Småland* Upptecknat av: *Rudolf Eklöfsson*
 Härad: *Aspelands, Öster* Adress: *Solhem 5, Holsby Brunn*
 Socken: *Måhåls, Karlstorp, Årstad* Berättat av: *olika personer*
 Uppteckningsår: *1944* Född år i

<i>Skötselmickare Johan Karlsson.</i>	<i>s. 1-3.</i>
<i>Det svåra året 1868.</i>	<i>s. 2</i>
<i>Glätter, - hjälper åt.</i>	<i>s. 4.</i>
<i>Bryta lov.</i>	<i>s. 5-6, 8</i>
<i>Troshning.</i>	<i>s. 7, 19</i>
<i>Nämndemannahistoria.</i>	<i>s. 9.</i>
<i>Prästhistoria</i>	<i>s. 10.</i>
<i>Vargjakt.</i>	<i>s. 11.</i>
<i>Fiskval bands av lingarn.</i>	<i>s. 12.</i>
<i>Fiske.</i>	<i>s. 12.</i>
<i>Majstäng.</i>	<i>s. 13-15</i>
<i>Krigång</i>	<i>s. 16.</i>
<i>Angslättern.</i>	<i>s. 17-18.</i>
<i>Förebud till världskriget 1914-18.</i>	<i>s. 20.</i>

Avättning	s. 23.
Lytte, - barnet harnyrt.	s. 24, teckn. s. 30.
Lägen om Emma.	s. 25.
Brännvin och öl.	
Dagspennning för murare	s. 26.
Gengångare på slagfält från Dackefejden.	s. 27.
Engelska sjukan.	s. 31, teckn. s. 29.
Uppkomst av ordstäv.	s. 32.

ACC. N:R M. 9369:1

Landskap: Småland Upptecknat av: Rudolf Grefsson
Härad: Östra härad Bjelanda Adress: Golhem 5 Gölby Bruk
Socken: Åseda Målilla Berättat av: Göffen Johansson
Uppteckningsår: 1944 Född år 1869 i Boda målilla

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

58

I Boda Målilla socken bodde Johan Karlsson
han föddes 1832 Han var bonde brädgård
mästare Möbelsnickare byggmästare
Allt träet till möbelparna sågades för
hand Han gjorde fina byråar och
skänkar soffor bord stolar sängar
kommoder som belades med brändsäg
at fint vardigt aln ljörk skfaner
min mor har omtalat att hon som
flicka fick lysa hon med sping-
stickor om kvällarna. Han gjorde sin
många stickor på en gång i buntar
så de räckte en vecka

Han reste till Bockara och köpte små
fräd som han utplanterade i byarna
runt omkring. Hans möbler voro
vackra och välgjorda som fann köpa-
re överallt. Han körde brädluss två
gångar i veckan till Oskars hamn
och över nattade i Bockara han
hade med sig hem Råg och veteäcker
till Boda så det svära året 1868 hade
man ingen brist på Mjöl och säd.
Många tiggare gick omkring och tigg-
de. Men när de kom till Boda fick
de Bröd och fläsk med sig hem.
Det kunde vara ända till 7 och åtta
tiggare om dagen. Man ködade och
spann all ull hemma och allt
vänder till hushället såsom kostym.
Tyg man köpte en kostym på hela tiden.

ACC. N:R M. 9369:3.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

~~60~~

särskilt vardmar och klädningsbyxor
blus och folkklädesbyxor med mera
han så hade egen skuren på ägorna
så där säden maldes han var även
slaktare Han dog 1894 65 år gammal

ACC. NR M. 9369:4.

Hos Johan Karlsson i Boda slädde
man i korp på ett korp Ylela byn
för dit med häst och vagn man
hade mat med sig för en och en
halv dag Man slog gårdsplanen,
om bevälle och strödde ut höet inne
i ladan på korpel och låg där över
natten Sedan gick man upp klockan
3 på morgonen och slädde gjorde
man till klock 5 på eftermiddagen
Det fick ligga till det blev fort
sedan körde man in det i ladan
i ladan på korpel.

På vintern när det var snö
körde man hem höet och delade
det så var och en fick lika
mycket.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-

ARKIV

61

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-

ARKIV

62

Hos Johan Karlsson i Boda slädde
man i hop på ett torp Gleda byn
för dit med häst och vagn man
hade mat med sig för en och en
halv dag Man slog gårdsplanen,
om beväll och strödde ut höet inne
i ladan på torpet och låg där över
natten Sedan gick man upp klockan
3 på morgonen och slädde gjorde
man till klock 5 på eftermiddagen
Det fick ligga till det blev fort
sedan körde man in det i ladan
i ladan på torpet
På vintern när det var snö
körde man hem höet och delade
det så var och en fick lika
mycket

ACC. N:R M. 9369:5.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

62

När man skall bryta lön samla-
des hela för att gå då kunde
frända att började regna En gång
var man samlad för att bryta
lön då det börjad ös regna då
var det en en gummä från
byn som ej ville gå med då
sade en dräng hos Johan Karlsson
i Boda. Vi ska gå om det än
regnar arya käringar

ACC. N:R M. 9369:6.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

En annan gång skulle de gå och
byta lör i lop på ett forp i en
hage. Då skulle en dräng kapa en
mjölkbytta då bar det sig ej bättre
än att han tappa bytten så att
loket för ur och all mjölken för
i vni ett sköp. Då sade gumman
mjölken för i skapet. Drängen
svarade Pärner för ur böttan så
jag rädde ej. Gumman var arg
hela dagen för sin mjölk och
skällde på sin dräng för han
slagit mjölken i skapet.

ACC. N:R M. 9369:7

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Längre bort i tiden fröskade man med
slagor Men hos Johan Karlsson i Boda
fröskade man litet av rågen med
slagor resten fröskade man med
~~fröskärts~~ som fröskvärk som körd-
es ~~med~~ otur medels en bom som
som de vore förspända för
vid fyra tiden började man fröska
och hållt på till klockan 8 på morgnen
-assen På de andra gårdarna i Boda
fröskade man med slagor Men
när min mor gick i skolan
köpte en bonde i Boda by ett
dragverk och for omkring med det
och fröskade säd hos bönderna
mot betalning Sedan fröskade man
med stiftörkverk. Silas man började
med ängfrösparcken som gör säden
ren.

ACC. N:R M. 9369:8.

Varje hus häll kunde i genomsnit
bräta 100 tjog björklöv per andel
det kunde hända att ett hus häll
sprang och tog de bästa björkarna
Då kunde andra springa och ta
de bästa för dem men lövet delades
lika per hus häll

Desa anteckningar ar 65 år
-gamla.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

65

ACC. N:R M. 9369:9.

Landskap: Länåland Upptecknat av: Rudolf G. Lofsson
Härad: Östra härad Adress: Goldern 5 Golsby Bru
Socken: Åseda Mälilla Berättat av: Lotten Johansson
Uppteckningsår: 1948 Karlstorp Född år 1869 i Boda Mälilla

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

66

För 40 år sedan var det en ~~ma~~ nämde
man i Karlstorp socken som var vid
tinget. Ett mål angående olaga
fiske var före det drog så långt
ut på tiden så nämde mannen
sommnade Då han vaknade var
ett mål före angående Barnupp-
fostringsbidrag Då väckte man
hon och sade. Vad tycker nämde
mannen vid ska göra med det
här Han svarade Jag tycker han
skall plikta 50 kronor och mista
redskapen Det blev ett skullande
sprutt i tingsalen

Skriv endast på denna sida!

Det var en gång en präst som skulle predika i en kyrka. Han hade för vana att stampa och slå i Predikstolen som vilade på en pelare som satt fast i Kyrkgolvet några personer hade med en såg. Gågat en skära i predikstolen så bar lifet höll den vid golvet

När prästen skulle predika över texten En liten tid och i sen mig slog han till i predikstolen sågunde Guden kom en tid och i ser mig ex som han satte detta namnade predikstolen med buller och braka med i Kyrkan bland kyrkofolket som blev mycket rädda

ACC. N:R M. 9369 //

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

68

På Tlens hult gårds ägor ej långt från
gården finns en varggård där man
med vargnät lorde in vargar
och sköt dem på ett berg i Varggården.
Runt om gården ^{är} ~~var~~ en stenmur 100
i fyrkant med keilade stölp
som lutade i snedvinkel införe
om det var plä planke och man
ej så noga eller gärdeskärd för
varggården är mycket gammal
man kom in i gården genom en
port, endast stenmuren är nu kvar

För 65 år sedan När Nils Johan Larsson
ägde Flenshalls gård i Karlshorsken
spann man lingarn och band fisknät
på vinterseälarna för hand
När fisken lekte i Gjön Ten lude man
på våren ut en 25 nät man fick så
mycket fisk att fick ^{man} en stor stals
korg full att man måste köra hem
den med häst och vagn fisken torkades
en stor del till vintern en del gav
man bort i gorna gick en hel dag och
gav bort fisk

ACC. N:R M. 9369:13.

Landskap: Småland
 Härad: Östra härad
 Socken: Ålreda Karlstorp
 Upppteckningsår: 1944

Upptecknat av: Rudolf Glöfsson
 Adress: Gölhem i Gölby
 Berättat av:
 Född år 1899 i Flenshult Karlstorp

LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

För 65 år sedan restes ej någon Majstång
 i Flenshult. Först restes majstången på
 Gå kullen där Markus Larsson haft
 sin ateljé. Kullen hade fint läge
 bland små björkar på en slät
 plats. Där samlades ung-
 dom från när och fjärran.
 Majstången var en gran och ung-
 dommen gick och plöskade i lila
 blommor och grönt och klädde
 majstången den hade krona i toppen
 och en stor näsduk som flagga i
 toppen. Sedan hjälptes man åt att resa
 majstången den restes på Midsommarafton.

Skriv endast på denna sida!

Stången restes med stänger och båtkekar
sedan dansade man kring stängen
merendels folklekar en lång tid.

Majstängen avkläddes ej utan kläddes
en fick sitta kvar på stängen tills
den nedtog. Man reste ny stång
varit år. Att man uppkörde med
majstångstraditan hade sin orsak att
den bonde som ägde Markus Larsson
kulle sålde gården och flyttade till
Hultsfred. Det kom arendatorer
från andra platser där man ej hade
majstång. Nu har man byggt en
sommarsluga på Markus Larssons
kulle.

ACC. N.R. M. 9369:15

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

72

Y mor föräldrahem i Boda hade man
ingen Majstäng ej i Boda by.

Man klådde i stället med mycket
löv som prydnad inuti huset

Man gjorde lövsalar vid midsommar
och satte björkar för varandra

Vid min mors bröllop för 50 år sedan
gjorde man en lövsal så stor att
den rymde 100 personer.

ACC. N:R M. 9369:16.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

När man gick årgång fick man ej
säga något tills solen gick upp dagen
därpå. Man skulle gå under tystnad
till en korsväg.

En person vid namn ~~sti~~ Thrid
såg både lifvänder och mycket
annat vid skilda tider på året.
Min mor gick årgång men hon
såg ej något övernaturligt.

73

ACC. N:R M. 9369:17.

Landskap: Småland Upptecknat av: Rudolf Elofsson
Härad: "Göta län" Adress: Göteborg & Holsbyvägen
Socken: Åre Berättat av: Johan i Gölen
Uppteckningsår: 1944 Född år torpari hos min far dö

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

En gång var Nils Johan Larsson
som då ägde Tenskult borta hos
släktingar i Åkebo. Hans torparare
och drängar blevo befallda att bära
in kö i en äng. De tykte att
blev för mycket. De trodde att
de ej fick in köet till skvällen
De beslöt att köra in köet med
vagn och otar som dragare
Då hände ej bättre än att de körde
välf med kölasset Då kom
Nils Johan hem och fick se det
skedda då blev han arg och sade
att de fördrävat gräs mattan genom
att man kört med vagn i ängen

Flur man skjörke ängar och slädd
för 45-år sedan Ängarna riskades
så slutt släta att man kunde
se från den ena ändan till den
andra Sedan gick bojpare och drängar
på vintern när det var fruset och
slog upp rötter och stubbar efter
små fräd och buskar med en yxa
varje vinter efter sluttern
Man var så rädd om ängen & marken
att man ej andvände dragare när
man körde in höet utan bar det
i rep i stora höbysar på ryggen
in i ladun Sedan kunde körde man
him höet på vintern man kunde få
ända till 70 lass i en enda äng

ACC. NR **M. 9369:19.**

x förekommer fullt. 1744.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

För en 80 sedan fröskade man med
slagor man var 8 ba man i två lag
man böyade fröska vid klockan 3 på
morgonen och man åt gröt i samma
fat med vad sin sked man an-
vände ej tallrikar utan åt i fatet
vid frukosten som var klockan 8 på
morgonen

sedan två del gått en del är
forum åt i tiden fröskade man med
stiftfröskvärk draget med en bonn
som gick runt med hästar och Oxar
som dragare Nu fröska man med
ett ångfröskvärk som gör så den
ren och är i påsar när den
lämnar fröskvärket och bäres
upp i boden och förvaras i stora
säckar ligger i Boden.

76.

Det var år 1913 på hösten skulle
en bondkustru och hennes pigga
resa med hästskjuts till Husnäs
då man kom till en backe som
heter getareyggen sade bondkustru
och kör av vägen Det kommer folk
som hon sakt detta Kom det ena
Parhästa skjutsen efter det det andra
Ryffare och en massa sykellister
uppför backens krön och där back-
en svängde fogar^{de} ut i luften
och försvann bland molnen då
de kom till Nybo såg de fyra
risade gomar vid vägen På natten
gick pigan och hämtade kreaturen
men såg ingenting På morgonen
innan någon var upp gick hon till
platsen för grävna min inga gomar
fanns då. Världskrig 1914-18 var det ett förbud till

Min farfar körde från Årena i Mällila
soken med bräddslor till Oskarshamn
En gång var han inne på banken och
kämtrade pengar allt gick bra tills han
kom ett stycke utanför Oskarshamn
på ett ödsligt ställe där det ej fanns
några människoboningar i närheten
såg han fyra okända personer hoppa fram
tå för att taga hästen i gräman och
hålla honom Då ropade min farfar
Johan Erik Gustavsson av alla krafter
Skynda eder så ni hinna med
Då stannade banditerna för att se om
någon kom Sedan rykt Johan Erik upp
hästen gav honom lösa tyglar att springa
så fort han ville springa
Gläande till höger och vänster
med pistolen

ACC. N:R M. 9369:22.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

bland fj. bovarna så att de måste
släppa sitt tag om hästen
som i galoppa avlägsnade sig från
platsen sedan hånder ingenting
mera på resan hem till arena

Flan for många gånger till Oskars
hamn men allt gick lyckligt och
väl med resorna ingen antastade
honorn mera

ACC. N:R M. 9369:23.

Landskap: Mörlunda
Härad: ~~Boda härad~~ Aspelund
Socken: ~~Aseda~~ Måbilla
Uppteckningsår: 1944
Upptecknat av: Rudolf Elafsson
Adress: Lallrum 5 Golsby
Berättat av: Loffen Johansson
Född år 1869 i Boda Måbilla

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

80

Den sista offentliga ausrättningen
ägde rum i Mörlunda socken då
samlades så mycket folk för att se
på ausrättning så man ej kunde
se dem utan måste klättra upp
i höga träd så man kunde se bättre
En del slog ner från träden och
slog sig i fallet

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R M. 9369:24.

En dräng i "Kalsjö" Alseda ^{som} var svän
med en skokerska som var bavan-
de Flögg en yka i en kuggkult
kon fick se ykan Flon födde en
son som var barmynt det vill
säga han hade kluren överläpp
om en baa bavan de kvinna fick
se ett slakt fick barnet fallande
sjuka torde man för längesedan

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

81

ACC. N:R M. 9369:25.

För 1000 år sedan var Gmån segelbar
för de största skepp Vitale stad
var så stor att den sträckte sig
till Repperda så man kunde segla
ända från staden till havet med
de största skepp.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

82

ACC. NR M. 9369:26.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

803

För 45 år sedan fanns det en krog
i Golsby där en soldänka hade en
krog där man bryggde maltat öl
och sålde brännvin och där drack man
och lade allt vad man hjälade
och vilda slags mål höjde till
örningen för dagen

En murare g lade kakelugnar
och murade i Fluskevarn för 1 kvat-
er brännvin och 25 öre om dagen

Och likadant brännvin fanns i Dal-
seda Alseda socken.

En gumma i Holsby nu död har
omtalat att hon som liten flicka
gick genom ett slagfält från Dacke
fälden med gravkullar på bädda
sidor. Då såg hon en ryttare komma
emot sig då han kom närmare såg
hon att ryttaren hade uråldriga
klädder kragstövelar en hjälm på
huvudet armborst pilbåge och pil
korg i d sadlen på hästen som var
svart till färgen han försvann i
en av gravhögar.

Man trodde att det var Dackes under
befälhavare som gick igen för han
hade stupat på Platsen där sade
man.

På Kungsbro marknad vid Kil Kvälls-
fors hände en gång följande
En käring sålde lerfat som hon ut-
plockat på marken En bonde stod vid
falkhögen och stampade med fötterna
och sade. Juy vill skena, Juy vil skena
Då sade Kärningen Bonde stå inte här
å gnäll utan skena bäst i fullhet
ni vil. Då sprang bonden milt i
lerfatahögen så alla faten gick i
bitar Hon kunde inte göra för
hade lovat honom skena och
ingen ersättning fick hon för
de spräckta faten.

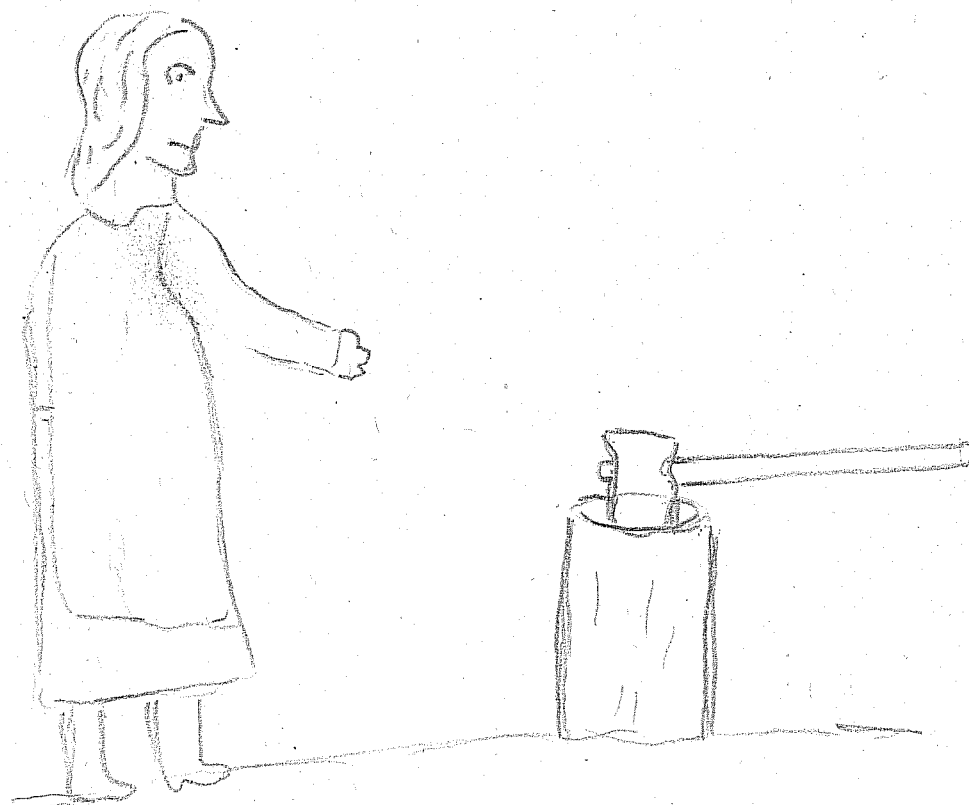
M. 9369:29.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

M. 9369:30.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

ACC. N:R M. 9369:3/.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

88

Skerva eller Gelska sjuka fick barn
om orediga och slarviga fruntimmer
fick ta hand om dem de blev botade
om man gav dem av något för
mål som de till exempel något
av en skä skä eller blod av
kvinnan i fråga

En prästfru i Karlsborg gjorde påsar
som botade skerva de innehöll fy
tuggat brö bröd och dyvelstråk
dessa påsar sålde hon. De hänges
om halsen på barnet.

ACC. N:R M. 9369:32.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

89

De hade stulit potatis i en källare
på en bondgård En tiggare kom dit
och tiggde Man hade skomakarna där
dessa ville ta mått på hans träskor
det fick de Sedan gick de och tog
mått på spåret till källaren

Då tiggaren fick se att det passa-
de så Han det passade precis
Det blev ett Ordspråk Det Passade
precis så Kal Margnis såde man
då något passade.